	Staalname van urine voor kweek	Procedure
		1.0.0
		13/01/2016

Inhoudstafel

1. Doelstelling	1
2. Voorwaarden	1
2.1. <i>Indicaties</i>	1
2.2. <i>Contra-indicaties</i>	1
2.3. <i>Bevoegdheden</i>	1
3. Uitvoering	1
3.1. <i>Vorbereiding</i>	1
Benodigdheden	1
3.2. <i>Uitvoering</i>	2
Midstream-urine bij de vrouw	2
Midstream-urine bij de man	3
Afname via een verblijfsonde	4
Afname via eenmalige sondage	4
3.3. <i>Nazorg en opvolging</i>	5
4. Gerelateerde documenten	5
5. Verantwoordelijken	5

1. Doelstelling

Techniek voor de correcte urine-afname, administratie en transport van urine.

2. Voorwaarden

2.1. Indicaties

- a) Klinische verschijnselen van een urineweginfectie (koorts >38°C en/of frequente pijnlijke mictie en/of suprapubische pijn en/of pijn t.h.v. de costovertebrale hoek).
- b) Screening voor opsporen van MRSA, VRE of CPE indien ooit uit de urine deze kiemen werden gekweekt.

2.2. Contra-indicaties

Geen

2.3. Bevoegdheden

Het afnemen van urine voor kweek is een technische, verpleegkundige verstrekking B2 (KB 18 juni 1990).

3. Uitvoering

3.1. Vorbereiding

Benodigdheden

- a) Geel staalnamepotje verkrijgbaar in het magazijn via artikel nummer 2026091, de hierbij horende afname tube is verkrijgbaar via artikelnummer 2026076 (Figuur 1).
- b) Vacutainer®-adapter, afnamehuls en afname tube voor urine indien de afname via de afnamepoort van de blaassonde gebeurt.

	Staalname van urine voor kweek	Procedure
		1.0.0
		13/01/2016

c) Aanvraag in DOTS plaatsen en aanvraagformulier afdrukken (zie handleiding).

Figuur 1

3.2. Uitvoering

a) Midstream-urine bij de vrouw

(de urine-afname kan eventueel door de patiënt zelf gebeuren na instructies door een verpleegkundige)

- a) Identiteit van de patiënt controleren
- b) Handen ontsmetten en handschoenen aandoen
- c) Doe broek van de patiënt uit en zet de patiënt op het toilet of op een bedpan, zo ver mogelijk naar achter
- d) Open het potje, plaats het deksel omgekeerd op een oppervlak en raak de binnenkant van het deksel niet met de vingers aan; zet het geopende potje binnen handbereik
- e) Spreid de benen van de patiënt breed over het toilet/bedpan
- f) Spreid de schaamlippen
- g) Laat enkele seconden de urine gewoon in het toilet of in de bedpan stromen en plaats dan pas het potje onder de straal
- h) Laat de patiënt in het potje plassen tot het voor minstens de helft gevuld is
- i) Trek het potje weer weg uit de straal en laat de patiënt verder in het toilet of in de bedpan plassen
- j) Vermijd contact van het potje met de vulva
- k) De patiënt terug (laten) aankleden
- l) Draai na staalname het potje terug goed vast met de gele schroefdop
- m) Neem het beschermlijpje (fig. 2) op de dop weg en raak de afnamedop niet met de vingers aan

Figuur 2

	Staalname van urine voor kweek	Procedure
		1.0.0
		13/01/2016

- n) Houd het potje horizontaal zodat de interne naald in de urine zit
- o) Duw de afnametube in de dop en wacht geduldig tot deze zich vult met urine (fig. 3)
- p) Breng een barcode van het aanvraagformulier aan op de afnametube
- q) Herhaal dit met een 2de afnametube igv biochemie aanvragen
- r) Verwijder de handschoenen en ontsmet de handen
- s) Stuur het staal op naar het laboratorium
- t) Het potje mag na lediging in het toilet op dienst verwijderd worden in de blauwe afvalzak als n-RMA.

b) Midstream-urine bij de man

(de urine-afname kan eventueel door de patiënt zelf gebeuren na instructies door een verpleegkundige)

- a) Identiteit van de patiënt controleren
- b) Handen ontsmetten en handschoenen aandoen
- c) Doe broek van de patiënt uit en laat de patiënt op het toilet of op een bedpan, zo ver mogelijk naar achter
- d) Open het potje, plaats het deksel omgekeerd op een oppervlak en raak de binnenkant van het deksel niet met de vingers aan; zet het geopende potje binnen handbereik
- e) Spreid de benen van de patiënt breed over het toilet/bedpan
- f) Schuif voorhuid naar achter en houd dit zo tot na het einde van het plassen
- g) Laat enkele seconden de urine gewoon in het toilet of in de bedpan stromen en plaats dan pas het potje onder de straal
- h) Laat de patiënt in het potje plassen tot het voor minstens de helft gevuld is
- i) Trek het potje weer weg uit de straal en laat de patiënt verder in het toilet of in de bedpan plassen
- j) Vermijd contact van het potje met de penis
- k) De patiënt terug (laten) aankleden
- l) Draai na staalname het potje terug goed vast met de gele schroefdop
- m) Neem het beschermlijpje (fig. 2) op de dop weg en raak de afnamedop niet met de vingers aan
- n) Houd het potje horizontaal zodat de interne naald in de urine zit
- o) Duw de afnametube in de dop en wacht geduldig tot deze zich vult met urine (fig. 3)

Figuur 3

	Staalname van urine voor kweek	Procedure
		1.0.0
		13/01/2016

- p) Herhaal dit met een 2de afnametube igv biochemie aanvragen
- q) Breng een barcode van het aanvraagformulier aan op de afnametube(s)
- r) Verwijder de handschoenen en ontsmet de handen
- s) Stuur het staal op naar het laboratorium
- t) Het potje mag na lediging in het toilet op dienst verwijderd worden in de blauwe afvalzak als n-RMA

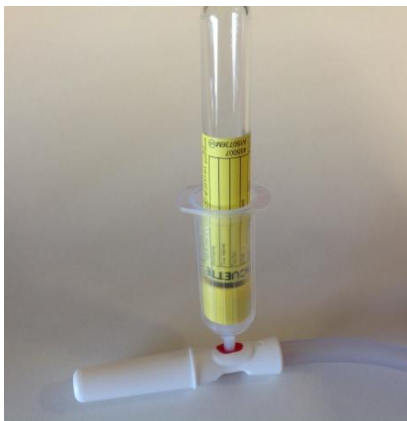
c) Afname via een verblijfsonde

- a) Identiteit van de patiënt controleren
- b) Handen ontsmetten en handschoenen aandoen
- c) Klem de afvoerleiding af net voor de naaldloze afnamepoort gedurende 10 à 15 min.
- d) Ontsmet de afnamepoort met alcohol 70% en laat drogen
- e) Monteer de Vacutainer®-adapter op de afnamehuls
- f) Breng de tip van de adapter in de poort en draai zodat de adapter doorheen het membraan van de poort gaat (fig. 4)

Figuur 4

- g) Duw de afnametube in de afnamehuls en wacht geduldig tot deze zich vult met urine (fig. 5)
- h) Herhaal dit met een 2de afnametube igv biochemie aanvragen

Figuur 5

- i) Neem de tube uit de afnamehuls en draai de adapter traag terug uit de afnamepoort
- j) Verwijder de adapternaald samen met de afnamehuls in een naaldencontainer
- k) Breng een barcode van het aanvraagformulier aan op de afnametube(s)
- l) Verwijder de handschoenen en ontsmet de handen
- m) Stuur het staal op naar het laboratorium

	Staalname van urine voor kweek	Procedure
		1.0.0
		13/01/2016

d) Afname via een eenmalige sondage

(enkel bij patiënten met blaasledigingsstoornissen; patiënten met zelfsondage kunnen eventueel de urine-afname zelf uitvoeren na instructies door een verpleegkundige)

- a) Identiteit van de patiënt controleren
- b) Handen ontsmetten en handschoenen aandoen
- c) Doe broek van de patiënt uit en zet de patiënt op het toilet of op een bedpan, zo ver mogelijk naar achter
- d) Open het potje, plaats het deksel omgekeerd op een oppervlak en raak de binnenkant van het deksel niet met de vingers aan; zet het geopende potje binnen handbereik
- e) Spreid de benen van de patiënt breed over het toilet/bedpan
- f) Bij de man: schuif voorhuid naar achter; bij de vrouw: spreid de schaamlippen; reinig vervolgens de meatus met water en zeep of met vochtige wegwerpwashandjes en breng de hydrofiele sonde in de urethra (*zie procedure "Eenmalige blaassondage met hydrofiele sonde"*)
- g) Laat enkele seconden de urine via de sonde gewoon in het toilet of in de bedpan stromen en plaats dan pas het potje onder de straal
- h) Vermijd contact van het potje met het uiteinde van de sonde
- i) Trek het potje weer weg uit de straal en laat de urine verder in het toilet of in de bedpan lopen
- j) Verwijder de sonde
- k) De patiënt terug (laten) aankleden
- l) Draai na de staalname het potje terug goed vast met de gele schroefdop
- m) Neem het beschermlijpje op de dop weg (figuur 2) en raak de afnamedop niet met de vingers aan
- n) Houd het potje horizontaal zodat de interne naald in de urine zit
- o) Duw de afnametube in de dop en wacht geduldig tot deze zich vult met urine (figuur 3)
- p) Herhaal dit met een 2de afnametube igv biochemie aanvragen
- q) Breng een barcode van het aanvraagformulier aan op de afnametube(s)
- r) Verwijder de handschoenen en ontsmet de handen
- s) Stuur het staal op naar het laboratorium
- t) Het potje mag na lediging in het toilet op dienst verwijderd worden in de blauwe afvalzak als n-RMA.

3.3. Nazorg en opvolging

C. TRANSPORT

- Afnametube(s) onmiddellijk met de aanvraagformulieren naar het labo (afgiftezone) brengen of opsturen via buizentransport;

D. ADMINISTRATIE

- datum van afname noteren in verpleegdossier
- materiaalkosten tarifieren bij ambulante patiënten

4. Gerelateerde documenten

[Identificatie labostalen](#)

[Handhygiëne](#)

[Identificatie van patiënten](#)

	Staalname van urine voor kweek	Procedure
		1.0.0
		13/01/2016

[Eenmalig blaassondage met hydrofiele sonde](#)

DOTS. Handleiding (Digital Order Tracking System). Versie: 06 (15/12/2015):

[http://uzaconnect/Diensten/LHG/Handleidingen%20Medisch%20Informatie/DOTS%20handleiding%20\(v06\).pdf](http://uzaconnect/Diensten/LHG/Handleidingen%20Medisch%20Informatie/DOTS%20handleiding%20(v06).pdf)

5. Verantwoordelijke

Team ziekenhuishygiëne
Labo microbiologie